אישים באגרות הראי"ה

הרב צבי הירש הכהן

אב בית דין קאפוליא, חתנו של הרב מרדכי גימפל יפה · שנות חייו אינן ידועות לנו

1 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

הרב צבי הירש הכהן היה אב בית דין קאפוליא, וחתנו של הרב מרדכי גימפל יפה. האגרת אליו היא מן האגרות הראשונות של הרב קוק, מימיו בזיימל.

הרב קוק על הרב צבי הירש הכהן מקאפוליא

הרב קוק מבקש ממנו להשתתף בכתב העת התורני "עיטור סופרים" שהוציא, ומסביר שהוא מקבל דברים רק מגדולי הדור (כרך א', אגרת ב).

האגרות

כרך א', אגרת ב: הרב קוק מבקש ממנו להשתתף ב"עיטור סופרים", שבו באים "גדולי הדור".

"אך אעיר, כי נכון שהדר"ג יקח חבל בין סופרי העיטור-סופרים, שגדולי הדור שי' באים בשעריו"

ראו גם

חותנו, הרב מרדכי גימפל יפה. (לדף)

נוסח האגרות – עם ביאור

1 האגרות שבהן נזכר הרב צבי הירש הכהן מקאפוליא, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך א' – אגרת ב

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ללא תאריך באגרת (כנראה סמוך לאגרת א, תרמ"ח - הערכה)

נמען: הגאון ר' צבי הירש הכהן, אב בית דין קאפוליא (חתנו של ר' מרדכי גימפל)

הרב קוק מודה לו על מכתבו ומתנצל שלא כתב קודם. הרב קוק מבקש ממנו להשתתף ב"עיטור סופרים", ומסביר שהעיתון מקבל רק דברי גדולי הדור. הרב קוק מבקש גם לפרסם בו חידושים של גאוני הדורות הקודמים, ובהם כתבי זקנם הגאון ר' דובער זצ"ל, שנמצאים ביד ר' מרדכי גימפל. בסוף מצורפת ברכה לבנו ר' יעקב, ידיד נעוריו.

עיקרי הדברים

- גיוס כותבים מגדולי הדור לכתב העת "עיטור סופרים".
- הוצאה לאור של כתבי גאונים קודמים, ובהם כתבי ר' דובער.
- קשרי משפחה וידידות עם בית ר' מרדכי גימפל.

נוסח האגרת עם ביאור

רב שלו'[1] וברכה, אורה חיים ושמחה, לכבוד הגאון הגדול פאר הלולים נודע בשערים, סוע"ה[2], כקש"ת[3] מוהר"ר[4] צבי הירש שליט"א[5] הכהן הגאבד"ק[6] קאפוליא. [הרב צבי הירש הכהן, אב בית דין קאפוליא (קופיל) שבפלך מינסק, חתנו של הרב מרדכי גימפל יפה. האגרת נכתבה בזיימל, ככל הנראה בשנת תרמ"ח]

שלו' רב לכבוד גאונו ורב שלו' וברכה לכא"ל[7].

אין בפי די תודה להדר"ג[8] על השיבו רוחי והאירו פני ברב שמחה, בראותי פני מכתב קדשו, ואנכי לא אדע מה אשיב על תוכחת, על טמני ידי עד כה בצלחתי, [על פי משלי יט, כד: "טמן עצל ידו בצלחת"] מבלי לכתוב לכבוד הדר"ג[9] מאומה אחרי המצבים שהשתנו עלי. אמת נכון הדבר כי לא ידעתי אל נכון אדרעסתו, [כתובתו] אבל איני מוצא בעצמי שתהי'[10] תשובה זו מספקת, והדר"ג[11] שי'[12] יסלח בטובו ולימים הבאים, אם לרצון יהי'[13] לכבוד מר שיחי'[14], אחשב בחסד ד' לבוא בכתובים בעניינים נכבדים הנוגעים אל המעשה אשר נעשה בעה"י[15]. כעת הנני מברך מקרב לבבי את הדר"ג אהונ"פ[16] שליט"א, על אשר בשרני למען אדע לכל הפחות לכתוב מכתב זה, אם רגלי אסורות מלנסוע, מפאת עבודתי בעירי הי"ו[17], [זיימל שבליטא, שבה כיהן הרב קוק ברבנות משנת תרמ"ח] ולדרוש מרחוק ברכת גאון ישראל בטרם העתיקו פעמיו אל מכון הר ד' אה"ק[18]. [הרב מרדכי גימפל יפה, רבה של רוז'ינוי, אחי סבתו של הרב קוק וחותנו של הנמען, שעלה לארץ ישראל בשנת תרמ"ח והתיישב ביהוד] כעת טרידנא טובא, [כעת אני טרוד מאוד (ארמית)] כי העי"ס[19] יוצא מביה"ד[20] ["עיטור סופרים", קובץ תורני שהוציא הרב קוק בצעירותו (תרמ"ח)] בעה"י שבוע זה, וטרדות הצבור גדולות בערכן רבו עלי, ונוסף לזה ידעתי נאמנה שגם המה טרודים יהיו בבוא מכתבי, ע"כ[21] אחשוך מדבר-הלכה, ודי יעזרני להשתעשע בתוה"ק[22] באהבים. אך אעיר, כי נכון שהדר"ג[23] יקח חבל בין סופרי העיטור-סופרים, [שיכתוב לקובץ "עיטור סופרים"] שגדולי הדור שי' באים בשעריו, ומקטני ערך אין אנו נזקקים לקבל, כי בהיות עמנו דברי גדולי הדור שי' הנכבדים אז משועבדים אנחנו להרחיב הועד למטרה שהצבתי בעה"י, שבארתיה בשער

הספר, [בהקדמת "עיטור סופרים", שבה פירט הרב קוק את מטרת הקובץ] אבל מצד קטני-הערך הלא דברי עצמנו קודמים, ע"כ כבוד והדר ינחלו בעה"י כל באי שערינו, וזכותם עומדת לעד כמגדילי תורה ומאדיריה. [על פי ישעיהו מב, כא] מאד הייתי משתוקק, יען אחשוב ליתן מקום בעי"ס[24] גם לחיי מגאונים נוחי נפש ז"ל[25] מדורות שעברו, כמו שהר"ר[26] רפאל נטע ממינכן ישלח לי מת' פנ"י[27] וכנסי"ח[28], [הרב רפאל נתן נטע רבינוביץ ממינכן, בעל "דקדוקי סופרים", שהיו בידו כתבי יד מתשובות "פני יהושע" ו"כנסת יחזקאל"] וד"ר[29] פלאטא מקעלען מחיי זקנו בעל "רמון פרץ", [ככל הנראה ד"ר פלאטו, רב בקלן שבגרמניה, נכדו של מחבר "רמון פרץ"] וכהנה רבים יהיו בעה"י, למה יגרע חלק זקננו הגאון ר'[30] דובער זצ"ל[31], [מאבות משפחת הרב קוק; חידושיו היו בידי הרב מרדכי גימפל יפה] אשר הניח אחריו ברכה כאשר שמעתי, והנם ביד הדר"ג מרן דודי זקני חותנו הגאון הגדול שליט"א, [הרב מרדכי גימפל יפה, אחי סבתו של הרב קוק וחותנו של הנמען] ואף אם אינם מסודרים בעה"י אתן להם פנים צהובות [פנים שוחקות, מאירות – לשון חז"ל (למשל תענית כב)] שיתראו בכבוד לרבים.

והנני יוצא בברכת כבוד ובאה"ר[32] ודי תודה למר הדר"ג שי' וכא"ל[33], כנפשו היפה ונפש ידנ"פ[34] מתכבד מאד באהבתו

אברהם יצחק הכהן

והנני באה"ר[35] לדר"ש[36] ידינ"פ[37] אלוף נעורי הרב הג'[38] הכביר מהולל מאד ונעלה מהור"ר[39] יעקב שליט"א. [הרב יעקב יפה, בנו של הרב מרדכי גימפל יפה, חברו של הרב קוק מנעוריו; "אלוף נעורי" – על פי ירמיהו ג, ד] הלא בעז"ה[40] בטח ישא ברכות מאת הדר"ג כבוד מרן אביו הגאון האמתי דודנו שליט"א, אני תפילה כל ברכות צדיק יעשו רושם ויחולו על ראש איש תם כבוד מר שיחי', לברכו בכפלים למלא לטובה משאליו, כנפשו היפה ונפש מברכו באה"ר מתכבד בכבודו

אברהם יצחק הכהן

---

1. שלו' – שלום
2. סוע"ה – סיני ועוקר הרים
3. כקש"ת – כבוד קדושת שם תפארתו
4. מוהר"ר – מורנו הרב רבי
5. שליט"א – שיחיה לאורך ימים טובים אמן
6. הגאבד"ק – הגאון אב בית דין קהילת
7. לכא"ל – לכל אשר לו
8. להדר"ג – להדרת גאונו
9. הדר"ג – הדרת גאונו
10. שתהי' – שתהיה
11. והדר"ג – והדרת גאונו
12. שי' – שיחיה
13. יהי' – יהיה
14. שיחי' – שיחיו
15. בעה"י – בעזרת השם יתברך
16. אהונ"פ – אוהב נפשי
17. הי"ו – השם יברכהו ויחייהו
18. אה"ק – ארץ הקודש

19. העי"ס - העיטור סופרים (שם כתב עת שערך הרב)
20. מביה"ד - מבית הדין
21. ע"כ - על כן
22. בתוה"ק - בתורתנו הקדושה
23. שהדר"ג - שהדרת גאונו
24. בעי"ס - בעיטור סופרים (כתב העת)
25. ז"ל - זכרונו לברכה
26. שהר"ר - ש + הר"ר: הרב רבי שם שמתחיל באות ר (כגון ראובן / רפאל) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
27. פנ"י - פני יהושע (שם ספר)
28. וכנסי"ח - וכנסת יחזקאל (שם ספר)
29. וד"ר - ודוקטור
30. ר' - רבי
31. זצ"ל - זכר צדיק לברכה
32. ובאה"ר - ובאהבה רבה
33. וכא"ל - וכל אשר לו
34. ידנ"פ - ידיד נפשי
35. באה"ר - באהבה רבה
36. לדר"ש - לדורש שלום
37. ידינ"פ - ידיד נפשי
38. הג' - הגאון
39. מהור"ר - מורנו הרב רבי
40. בעז"ה - בעזרת השם